

ÖDEMELER DENGESİ İSTATİSTİKLERİ SUNUM DEĞİŞİKLİĞİ DUYURUSU

Bilindiği üzere, ödemeler dengesi istatistiklerinde uluslararası standardı, dolayısıyla karşılaştırılabilirliği sağlamak amacıyla, Uluslararası Para Fonu (IMF) hazırladığı el kitaplarında kavram, ilke ve sınıflamaları belirlemekte ve günün koşullarına göre bunları geliştirmektedir. Bu konudaki en son düzenleme,

- Finans piyasalarındaki liberalizasyonun paralelinde yeni enstrümanların ortaya çıkması ve hizmet sektöründeki işlem çeşitliliğinin ve hacminin artması,
- Ödemeler Dengesi İstatistikleri ile Ulusal Hesaplar, Para ve Banka İstatistikleri ve Kamu Maliyesi İstatistikleri arasındaki uyumun güçlendirilmesi,
- Ülkelerin dış varlık ve yükümlülüklerinin stok değerlerinin gösterildiği, Uluslararası Yatırım Pozisyonu sınıflandırması ile aynı kalemlerin değişimlerinin yansıdığı Ödemeler Dengesi İstatistiklerinin sınıflandırmasında paralelliğin sağlanması,

şeklinde sıralanabilecek başlıca üç öge dikkate alınarak yayınlanan “5. Ödemeler Dengesi El Kitabı”nda yapılmıştır. Söz konusu El Kitabı’nda yer alan sınıflandırmanın bir önceki sınıflandırmayla arasındaki başlıca farklılıkları ise;

- Cari işlemler hesabının mal, hizmetler, yatırım gelirleri ve cari transferler olarak 4 gruba ayrılması,
- Önceki gösterimdeki “Cari İşlemler Hesabı”nda yer alan, göçmen transferleri gibi sermaye hareketi niteliğinde olan transferlerin “Sermaye Hesabı” başlığı altına alınması,
- Önceki gösterimdeki “Sermaye Hareketleri” ve “Rezerv Hareketleri” kalemlerinin “Finans Hesapları” başlığı altında birleştirilmesi,

- “Finans Hesabı”nın, işlemlerin fonksiyonlarına, varlık/yükümlülük ayırımına, enstrüman niteliğine, sektörlere ve vade yapısına göre sıralanan hiyerarşik yapıda sınıflandırılması

şeklinde sıralanabilir.

Ülkemizde, mevcut olan ödemeler dengesi istatistikleri sözkonusu El Kitabı’nda yer alan kavram ve ilkelere göre derlenmekle birlikte, Türkiye’deki kullanıcıların uzun yıllardır alıştığı farklı bir sınıflamayla yayınlanmaktadır. Ancak, standartlara uyum zorunluluğu nedeniyle sözkonusu istatistiklerin sınıflaması, IMF ve diğer uluslararası kuruluşlara, El Kitabı’nda belirlenen gösterim şekline göre de raporlanmaktadır.

Ödemeler dengesi istatistiklerinin, tüm yurtiçi ve yurtdışı kullanıcılar için IMF’ye üye diğer üye ülkelerin istatistikleri ile karşılaştırılabilir olmasını teminen, bundan böyle, 5. El Kitabı’nda yer alan sınıflamaya göre yayımlanmasına karar verilmiş olup; Ocak 2002 verilerinden itibaren “Analitik Sunum” ve “Ayrıntılı Sunum” şeklinde yayımlanacaktır. Ayrıca, “Analitik Sunum” için 1975 yılından, “Ayrıntılı Sunum” için ise 1984 yılından başlamak üzere geriye dönük veri sağlanmıştır.

Ancak, ödemeler dengesi verileri, bir yıllık bir süre için, kullanıcıların eski ve yeni sunum farklılıklarını daha iyi görebilmeleri amacıyla hem mevcut sınıflama hem de yeni sınıflamayla göre yayınlanacaktır. Rakamlardan da görüleceği üzere yeni sunum esas olarak sadece gösterimle ilgilidir.

Yeni sunuma ilişkin olarak hazırlanan anahtar niteliğindeki açıklama ile tablolara <http://www.tcmb.gov.tr> internet adresinde, [“Yayınlar/Sürekli Yayınlar/Türkiye’nin Ödemeler Dengesi İstatistikleri”](#) başlıkları altındaki dosyalardan ulaşmak mümkündür.

Kamuoyunun bilgisine sunulur.